

Instituut voor
Gezondheidszorg

Studiegids

Masteropleiding Physician Assistant

Hogeschool Rotterdam

Cohort 2025 – 2028

Inhoud

1. Inleiding	3
2. De beroepsrollen van de Master Physician Assistant	3
3. Opzet van de opleiding	5
3.1 Praktijkleren	6
Stages	6
Voorwaarden voor het leren in de praktijk	6
Formele uitwisselingsmomenten tussen opleiding en werkplek	7
3.2 Leerlijnen	8
Medische leerlijn	8
Wetenschappelijke leerlijn	8
Professionele leerlijn	9
3.3 Toetsing	9
Het afstuderen	10
4. Rollen, taken en verantwoordelijkheden	10
4.1 De student	10
4.2 De opleider	11
4.3 De studieloopbaancoach	12
4.4 De opleiding	12
4.5 De opleidingsgroep	12
5. Algemene zaken	12
5.1 Instituut van gezondheidszorg IVG	12
5.2 Toelating	13
5.2 Examencommissie	13
5.4 Onderwijs en Examen Regeling (OER)	14
5.5 Opleidingscommissie	14
5.6 Kosten en subsidieregeling	14
6. Beroepsontwikkeling en belangenbehartiging	15
6.1 Physician Assistant: bevoegdheden en BIG-registratie	15
Bijlagen	18
1. Schematisch overzicht Onderwijs	18
2. Schematisch overzicht competentieprofiel opleider PA-opleiding	19

1. Inleiding

Het beroep en de opleiding tot Physician Assistant.

Het beroep Physician Assistant (PA), dat zijn oorsprong heeft in de Verenigde Staten, is in Nederland in het jaar 2000 geïntroduceerd. Met de inzet van de PA worden taken van (huis-)artsen en medisch specialisten overgenomen, de zogenoemde taakherschikking. De behoefte aan taakherschikking is ontstaan door de toegenomen zorgvraag en een grotere complexiteit van de zorgproblematiek. Het voorziet in de behoefte van het ministerie van VWS om de zorg efficiënter in te zetten. Afgestudeerde PA's nemen taken over van artsen (taakherschikking) en leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit en continuïteit van zorg binnen het medische domein.

De PA is een medisch professional functionerend op HBO-masterniveau. De PA is werkzaam in verschillende werkvelden, waaronder ziekenhuizen, revalidatiecentra, verpleeghuizen, GGZ-instellingen en huisartsenpraktijken. Binnen het medisch domein werkt de PA samen met een medische specialist, specialist ouderengeneeskunde, arts voor verstandelijk gehandicapten of huisarts en heeft de zelfstandige bevoegdheid voor een aantal voorbehouden handelingen.

De Masteropleiding Physician Assistant (MPA) wordt sinds 2005 door de hogeschool Rotterdam aangeboden. Het betreft een geaccrediteerde én gesubsidieerde HBO-masteropleiding.

Afgestudeerden zullen als beroepstitel Physician Assistant dragen met de daarbij behorende wettelijke bevoegdheden. Bij afstuderen wordt de titel Master of Science (MSc) toegekend. Dit is een internationale erkende titel (Staatscourant van 31 augustus 2016 artikel 1 wijziging van de titulatuur hoger onderwijs).

Binnen de opleiding MPA worden studenten toegelaten die een hbo-opleiding hebben afgerond in de gezondheidszorg (o.a. verpleegkunde, fysiotherapie, optometrie, ergotherapie en verloskunde). Zij krijgen allemaal eenzelfde brede basisopleiding tot PA, maar hun werkveld verschilt en kan zowel in de 1^e als 2^e of 3^e lijnszorg liggen (b.v. huisartsgeneeskunde, ouderenzorg, chirurgie, oogheelkunde, of gynaecologie/obstetrie). Het streven van de opleiding is om tijdens de basisopleiding alle studenten ruimte te bieden voor verdieping in hun eigen werkveld. Daarop is de volgende visie geformuleerd:

Hogeschool Rotterdam biedt een brede generalistische PA-opleiding aan, waarbij we door verdiepingsruimte ernaar streven optimaal aan te sluiten bij de verschillende aandachtsgebieden. Het onderwijs heeft een zelfsturend en autonoom karakter met speciale aandacht voor student flexibel aanbod.

Na het afronden van de 2,5-jarige masteropleiding zijn studenten uitgerust met kennis en vaardigheden waarmee ze het eigen medisch handelen wetenschappelijk kunnen onderbouwen en beargumenteren.

2. De beroepsrollen van de Master Physician Assistant

Het CanMEDS model, dat nationaal en internationaal gebruikt wordt binnen het medisch onderwijs, ligt ten grondslag aan het beroepsprofiel van de Physician Assistant ([NAPA Beroepsprofiel Physician-Assistant-dec-23.pdf](#)) en het Landelijk Opleidingsprofiel ([Landelijk-Opleidingsprofiel-Master-Physician-Assistant-2022-1-maart-22.pdf](#)). In 2025 is het hiervan afgeleide **Rotterdams Competentie Profiel** opgesteld.

Tabel 1. Rotterdams Competentie Profiel (RCP) 2025

Rol	Competenties
	<i>PA is in staat om:</i>
1. Medisch deskundige	op basis van systematisch klinisch redeneren een onderbouwde werkdiagnose te stellen en een Evidence Based behandelplan op te stellen, verantwoorden en uitvoeren.
2. Communicator	met de patiënt en diens naasten een effectieve, vertrouwelijke therapeutische relatie aan te gaan, waarbij doeltreffend wordt gecommuniceerd over relevante gezondheidsinformatie.
3. Samenwerker	constructief en doeltreffend inter- en multidisciplinair samen te werken ten behoeve van de optimalisering van patiëntenzorg, en zorgprocessen.
4. Organisator (leiderschap)	leiderschap te tonen in de uitvoering van medische zorg en in de optimalisering van zorgprocessen in het gezondheidszorgsysteem.
5. Onderzoeker (wetenschapper)	de bevindingen van medisch-wetenschappelijk onderzoek, kritisch te beoordelen, evalueren, en het best beschikbare relevante bewijs in de praktijk toe te passen.
6. Gezondheidsbevorderaar	passende methoden te gebruiken ten behoeve van ziektepreventie en gezondheidsbevordering op individueel en/of (patiënt)populatie-niveau.
7. Professional	actief bij te dragen aan de eigen professionele ontwikkeling en handelt integer, ethisch verantwoord, en conform wettelijke kaders.

De nieuwe kennis en vaardigheden die de student tijdens de MPA opleiding aan de Hogeschool Rotterdam verwerft, zijn gebaseerd op bovenstaande rollen en competenties. Hierbij zijn per competentie indicatoren geformuleerd (**tabel 2**).

Tabel 2. Indicatoren per (beroeps)rol MPA-opleiding Hogeschool Rotterdam.

Rol		Indicatoren
1. Medisch deskundige	1.1	op systematische wijze relevante (medische) gegevens te verzamelen en te interpreteren, hierop verantwoorde klinische beslissingen te nemen, effectief beleid te bepalen en uit te voeren (incl. eventuele follow-up).
	1.2	actuele Evidence Based Medicine toe te passen bij individuele patiënten, waarbij rekening wordt gehouden met de vigerende standaarden en richtlijnen van de wetenschappelijke beroepsverenigingen.
	1.3	bij gezondheidsproblemen die buiten het eigen deskundigheidsgebied liggen, te zorgen voor een adequate consultvraag en/of gerichte doorverwijzing.
2. Communicator	2.1	een effectieve en empathische relatie aan te gaan met patiënten en hun naasten, waarbij deze betrokken worden in het opstellen van passende behandelplannen, waarbij rekening wordt gehouden met de individuele wensen en context van de patiënt.
	2.2	met de patiënt en diens naasten doeltreffend te communiceren over relevante gezondheidsinformatie, waarbij de communicatie aangepast wordt aan de individuele patiënt.
3. Samenwerker	3.1	professionele relaties op te bouwen en te onderhouden, waarbij effectieve samenwerking bijdraagt aan passende, veilige, hoogwaardige zorg(processen).
	3.2	medische informatie op adequate wijze te documenteren en communiceren naar andere zorgprofessionals en daarmee de besluitvorming, veiligheid en continuïteit van zorg voor patiënten optimaal te ondersteunen.

4. Organisator (leiderschap)	4.1	doeltreffend, doelmatig en kosteneffectief te werken.
	4.2	bij te dragen aan innovatie in het gezondheidszorgsysteem ter verbetering van doelmatigheid, kwaliteit en patiëntveiligheid.
	4.3	bij te dragen aan de professionele ontwikkeling van collega zorgprofessionals, door het overdragen van (wetenschappelijke) kennis en vaardigheden.
5. Onderzoeker (wetenschapper)	5.1	bij te dragen aan de uitvoering van wetenschappelijk onderzoek n.a.v. een praktijkprobleem.
	5.2	bevindingen van wetenschappelijk onderzoek kritisch te beoordelen, evalueren en bij te dragen aan de implementatie van de best beschikbare evidence in zorgprocessen in de praktijk.
6. Gezondheidsbevorderaar	6.1	gezondheidsbehoeften en risicofactoren voor ziekte te identificeren.
	6.2	passende interventies toe te passen voor ziektepreventie en bij te dragen aan gezondheid bevorderend gedrag.
7. Professional	7.1	te handelen conform wettelijke kaders en de normen en waarden van de beroepsgroep.
	7.2	integer, maatschappelijk en ethisch weloverwogen en verantwoord te handelen.
	7.3	zich als professional te blijven ontwikkelen door een reflectieve en levenslang lerende houding.

3. Opzet van de opleiding

De MPA omvat 150 European Credits (EC). Eén EC (studiepunt) staat gelijk aan 28 studiebelastingsuren (SBU). Dat is een totale studiebelasting van 4200 uren.

Vanuit de subsidieverlener is een aanstelling van minimaal 0,8 fte (32 uur per week) vereist. De gemiddelde studiebelasting bedraagt 42 uur per week (d.w.z. alle studieactiviteiten in het kader van de opleiding (werkend leren en lerend werken).

De MPA-opleiding is duaal, wat betekent dat er een binnenschools- en buitenschools programma wordt aangeboden. De wekelijkse onderwijsdag (0,2 FTE) en (zelf)studie (0,1 FTE) maken deel uit van de aanstelling. Van de student wordt aanwezigheid op lesdagen en actieve deelname aan het onderwijs verwacht. Daarnaast leert de student PA in de praktijk op de eigen werkplek en in stages (totaal 21EC, d.w.z. 588 uur, verdeeld over de eerste 2 studie jaren) in verschillende medische domeinen.

De opleiding is ingericht volgens de principes van competentiegericht en flexibel leren. Hierbij heeft de student PA zelf de regie in het leerproces. Het leerproces wordt door de student zelf aangestuurd met behulp van een persoonlijk praktijkleerplan, begeleiding van een studieloopbaancoach (SLC) vanuit de opleiding en een opleider voor het leren in de praktijk. Hiermee wordt tijdens de opleiding een start gemaakt met het continu werken aan de beroeps- en professionele ontwikkeling: het 'leven lang leren'-principe.

3.1 Praktijkleren

Een groot deel van de opleiding vindt plaats op de eigen werkplek of tijdens stages. Kennis en vaardigheden die tijdens het binnenschoolse leren worden opgedaan worden toegepast in het buitenschoolse leren. De student PA maakt bij aanvang van de opleiding, in nauwe samenspraak met de opleider (eventueel inclusief manager) en in afstemming met de opleiding, een praktijkleerplan (PLP) met als doel het zelfstandig uitvoeren van een afgebakend deel van de patiëntenzorg. Het praktijkleerplan wordt opgebouwd uit EPA's (Entrustable Professional Activities). EPA's beschrijven het praktijkleren en werken toe naar het zelfstandig uitvoeren (bekwaamheidsniveau 4 of 5) van de taken die na de opleiding aan de PA worden toevertrouwd. De totstandkoming van het praktijkleerplan is de verantwoordelijkheid van de opleider/opleidingsgroep. Zonder PLP kan de student niet starten met het praktijkleren en stages en dus ook geen studiepunten hiervoor behalen.

Stages

Met het oog op verdieping en verbreding loopt de student stages. De student besteedt tijdens de opleiding 588 studiebelastingsuren aan stage buiten de eigen werkplek (21 EC). De student-MPA bepaalt zelf, in samenspraak met de opleider, waar stagegelopen wordt en hoe lang de stages zijn. Door het lopen van stages in diverse instellingen en specialismen kan de student PA theoretische kennis, praktische vaardigheden en attitude in uiteenlopende praktijksituaties opdoen, wat vervolgens geïntegreerd wordt in de eigen werkzaamheden. Het neveneffect van de stages is dat de student PA in de gelegenheid wordt gesteld om een eigen professioneel netwerk te vormen.

Gedurende de opleidingsperiode wordt op elke stage minimaal 1 consultbeoordeling afgerond op bekwaamheidsniveau 3 (handelen onder beperkte supervisie) binnen de volgende domeinen: Cardiopulmonaal, Gastro-intestinaal, Urogenitaal, Hoofd-hersenen-psyche, Endocrinologie, Bewegingsapparaat en huid.

Binnen deze domeinen is het van belang dat er diversiteit is ten aanzien van de patiëntpopulatie en de onderstaande thema's allemaal minimaal 1 keer aan bod komen: Acut, Chronisch, Snijdend, Beschouwend, Oud (geriatrie) en jong (pediatrie). Meer informatie over invulling van de stages is terug te vinden in de cursushandleiding Praktijkleren.

Er wordt tevens een internationale opdracht uitgevoerd (56 studiebelastingsuren/ 2 EC). Het doel van internationalisering is om internationale oriëntatie en interculturele competenties te ontwikkelen. Dit onderdeel draagt bij aan de ontwikkeling van de student op het professionele vlak zoals het eigen zelfsturende vermogen, vergroting van de autonomie en probleemoplossend vermogen in complexe situaties. De student wordt in het eerste jaar geïnformeerd over deze cursus.

Voorwaarden voor het leren in de praktijk

De leeromstandigheden in de praktijk spelen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de competenties van de student PA. Het is daarom van belang dat de werkplek van de student aan een aantal voorwaarden voldoet.

De werkplek moet een geschikte leerwerk omgeving bieden waar de beroepscompetenties ontwikkeld kunnen worden. De verdere uitgangspunten zijn: het beoogde takenpakket moet voldoende breed zijn en passen binnen het beroepsprofiel van de Physician Assistant ([Beroepsprofiel Physician Assistant 2023](#)).

Formele uitwisselingsmomenten tussen opleiding en werkplek

1. *Het startgesprek – aanwezig: opleider, student, SLC*

Voorafgaand aan de start van de opleiding vindt er een gesprek plaats met student, opleider en opleiding. Het doel van dit gesprek is om de verwachtingen ten aanzien van de opleiding wederzijds af te stemmen. Tevens is het belangrijk om de motivatie van de student en de opleidingsplaats te verhelderen. Ook kan het gaan over de studiemogelijkheden op de huidige werkplek om te beoordelen of de werkplek voldoende mogelijkheden biedt om de opleiding te volbrengen. Verder geeft de SLC zo nodig uitleg over de opleiding en de rol van de opleider.

2. *Het praktijkleerplan aan de hand van EPA's*

De student maakt een individueel praktijkleerplan met daarin een overkoepelend stageplan. Dit praktijkleerplan wordt op de werkplek besproken met de opleider. Zo nodig kan de student met de opleider en SLC een gesprek plannen om hierover te spreken als hier behoefte aan is. Pas als het praktijkleerplan is goedgekeurd door opleider als de praktijkbeoordelaar kan gestart worden met het praktijkleren en stages.

3. *Voortgangsgesprekken – aanwezig: opleider en student*

Geadviseerd wordt om de voortgang van het leren minimaal elke 10 weken te bespreken. Als handvat hiervoor kan het 10 weeks gespreksformulier gebruikt worden.

4. *Tussenbeoordeling (dossier) en tussenevaluatie – gesprek waarbij aanwezig: opleider, student, SLC (optioneel praktijkbeoordelaar)*

Om de voortgang van het leerproces te beoordelen wordt op het eind van ieder opleidingsjaar door de opleider en de student een beoordelingsformulier ingevuld gericht op groei in zelfstandigheidsniveau van het PLP en of dit conform de opgestelde planning (EPA-planningsmatrix). Hierna volgt een (online) gesprek tussen de SLC, student en opleider. Zowel de voortgang binnen de opleiding als in de praktijk zullen aan bod komen en geëvalueerd worden. Een praktijkbeoordelaar zal zo nodig in dit gesprek aansluiten in samenspraak met de SLC als uit het beoordelingsformulier naar voren komt dat de voortgang binnen het praktijkleren niet volgens planning loopt en of er zorgen zijn of de student in het reguliere traject het praktijkleren kan afronden.

5. *Eindbeoordeling (dossier) en Eindevaluatie – gesprek waarbij aanwezig: opleider, student, SLC*

De eindbeoordeling van het praktijkleren vindt plaats aan de hand van het digitaal portfoliodossier waarin voor iedere EPA een bekwaamheidsverklaring is getekend door de student, opleider en leden opleidingsgroep. Daarnaast heeft de opleider samen met de student het eindbeoordelingsformulier ingevuld. Het praktijkleren dient afgerond te zijn voordat de student het assessmentdossier inlevert. Aan het einde van de opleiding vindt een eindevaluatie plaats tussen student en de opleider en een eindevaluatiegesprek in aanwezigheid van de coach.

3.2 Leerlijnen

Het binnenschoolse deel wordt vormgegeven vanuit drie leerlijnen. Dit zijn de medische, wetenschappelijke en professionele leerlijn. In **bijlage 1** zijn de leerlijnen in het curriculum schematisch weergegeven. Hieronder volgt een korte toelichting per leerlijn.

Medische leerlijn

Het medisch onderwijs heeft een belangrijke plek in het onderwijsprogramma. PA is als gezondheidszorgprofessional toegevoegd in het medisch domein in de zorg. Daartoe behoort de PA voldoende algemene medische kennis en klinische vaardigheden te bezitten om medisch specialistische werkzaamheden uit te voeren.

Er wordt een gedegen basis gecreëerd van de meest belangrijke en relevante medische onderwerpen vanuit verschillende domeinen. Het onderwijs is opgebouwd in thema's waarin de belangrijkste onderwerpen binnen een domein worden geïntroduceerd en wordt gestimuleerd tot verdere zelfstudie binnen aangrenzende gebieden.

Aan het begin van de opleiding wordt een start gemaakt met een 'Introductie klinisch redeneren', een essentieel onderdeel binnen het medische onderwijs. De toepassing van het klinisch redeneren wordt daarna gestimuleerd in vervolgcursussen binnen de 'medische leerlijn'. Daarnaast wordt een basis gelegd van kennis van farmacotherapie, alsmede de toepassing ervan; dit is door de opleiding heen vormgegeven.

Wetenschappelijke leerlijn

De wetenschappelijke leerlijn kent een opbouw waarbij in het begin meer aandacht is voor de kennis die nodig is voor het lezen en begrijpen van bestaand onderzoek, waarbij steeds meer de omslag plaatsvindt naar het zelf uitvoeren van onderzoek.

In het eerste halfjaar wordt een basis gelegd met betrekking tot het begrijpen van onderzoeksmethodologie, maar ook het interpreteren van resultaten en artikelen kritisch beoordelen op kwaliteit, validiteit en betrouwbaarheid. De rest van het eerste jaar vindt hierop een verdieping plaats door zelf een praktijkgericht onderzoek op te zetten. Dit onderzoek zal in het tweede studiejaar worden uitgevoerd, zodat tijdens de opleiding een volledige onderzoekscyclus doorlopen wordt.

Semester 1 van leerjaar 1 is erop gericht de student bekend te maken met de belangrijkste principes van 'Evidence-based medicine' (EBM) en de eerste wetenschappelijke basiskennis te geven die hierbij nodig is. Hierbij wordt ook geoefend met het kritisch beschouwen van beschikbare wetenschappelijke literatuur, en er wordt toegewerkt naar de afsluitende opdracht van dit semester: de presentatie van een CAT: Critical Appraisal of a Topic. Bij deze opdracht gaan de studenten in wetenschappelijke literatuur op zoek naar antwoorden op een zelf opgestelde onderzoeksvraag n.a.v. een probleem uit de eigen praktijk. De klinische relevante vraagstelling wordt eerst vertaald naar zoekstrategieën, waarmee relevante artikelen worden opgespoord, die vervolgens kritisch beschouwd worden. De student kan hiermee een overzicht krijgen van wat er bekend is over een bepaald onderwerp waarop de student extra expertise wil ontwikkelen. Idealiter is dat ook het terrein waarop de student later diens eigen onderzoek over zal doen. De student leert vanuit de praktijk een heldere vraagstelling te formuleren, relevante wetenschappelijke artikelen op te zoeken, te selecteren en kritisch te beoordelen. De wetenschappelijke bevindingen worden geïntegreerd en gepresenteerd.

In semester 2 van jaar 1 gaat de student aan de slag met het opzetten van een eigen onderzoek, waarbij een praktijkgerichte onderzoeksvraag uitgewerkt wordt tot een onderzoeksopzet, die volgens een vastgesteld format wordt beschreven in een schriftelijk verslag: het onderzoeksvoorstel. In het onderzoeksvoorstel wordt uitgewerkt welk onderzoek de student gaat uitvoeren.

Na goedkeuring van het onderzoeksvoorstel (en indien nodig van een METC) kan de student aan de

slag met de uitvoering van het onderzoek. Studenten zullen de data voor hun eigen onderzoek verzamelen, analyseren, kritisch beschouwen en uiteindelijk aan het einde van jaar 2 presenteren. Dit onderdeel van het onderwijsprogramma beoogt inzicht te verschaffen in het opzetten van praktijkgericht onderzoek, het uitvoeren van onderzoek op een wetenschappelijk verantwoorde wijze en het leren om op een transparante wijze verslag te doen van het onderzoek. Het doel is niet primair om een wetenschappelijk onderzoeker te worden, maar om te bevorderen dat de student het vereiste masterniveau behaalt. Als masterniveau wordt gezien dat student op zelfstandige wijze onderzoeksgegevens kan analyseren, interpreteren en op wetenschappelijk verantwoorde wijze kan overdragen aan anderen. De presentatie van de resultaten moet op een zodanige wijze worden vormgegeven dat deze toegankelijk is voor collega's en opleiders in de beroepspraktijk.

Professionele leerlijn

Binnen de professionele leerlijn werkt de student Physician Assistant aan de ontwikkeling van de professionele identiteit en de rol als zorgprofessional binnen het team, de organisatie en de bredere zorgomgeving.

In het eerste studiejaar ligt de nadruk op gezondheidsbevordering, communicatie en samenwerking. De student leert hoe hij/zij als PA kan bijdragen aan preventie, het versterken van gezondheid en het coördineren van zorg rondom de patiënt. Ook worden basisvaardigheden ontwikkeld in het begeleiden en opleiden van collega's.

In het tweede studiejaar verschuift de focus naar professionele ontwikkeling op organisatieniveau. De student verdiept zich in thema's zoals kwaliteitszorg, patiëntveiligheid, leiderschap en innovatie. De opleiding biedt hiervoor een verdiepingsmodule aan waarin de student leert bij te dragen aan de verbetering van zorgprocessen en het functioneren van de eigen organisatie.

In het derde studiejaar ligt de nadruk op professionele integratie en leiderschap. De student werkt aan een afsluitend project waarin wordt gereflecteerd op de eigen impact als PA en de rol binnen de organisatie en het zorgsysteem.

3.3 Toetsing

Zie hogeschoolgids artikel 8.3 curriculum/curriculumschema.

De kennis en vaardigheden die nodig zijn om competent te kunnen handelen worden getoetst in kennistoetsen, vaardigheidstoetsen en opdrachten. Bij die opdrachten maken studenten vaak beroepsproducten. Dit zijn diensten of producten die een professional levert in de uitoefening van het beroep. Binnen de opleiding wordt een variatie aan toetsvormen ingezet, overeenkomstig met de vier lagen van de piramide van Miller.

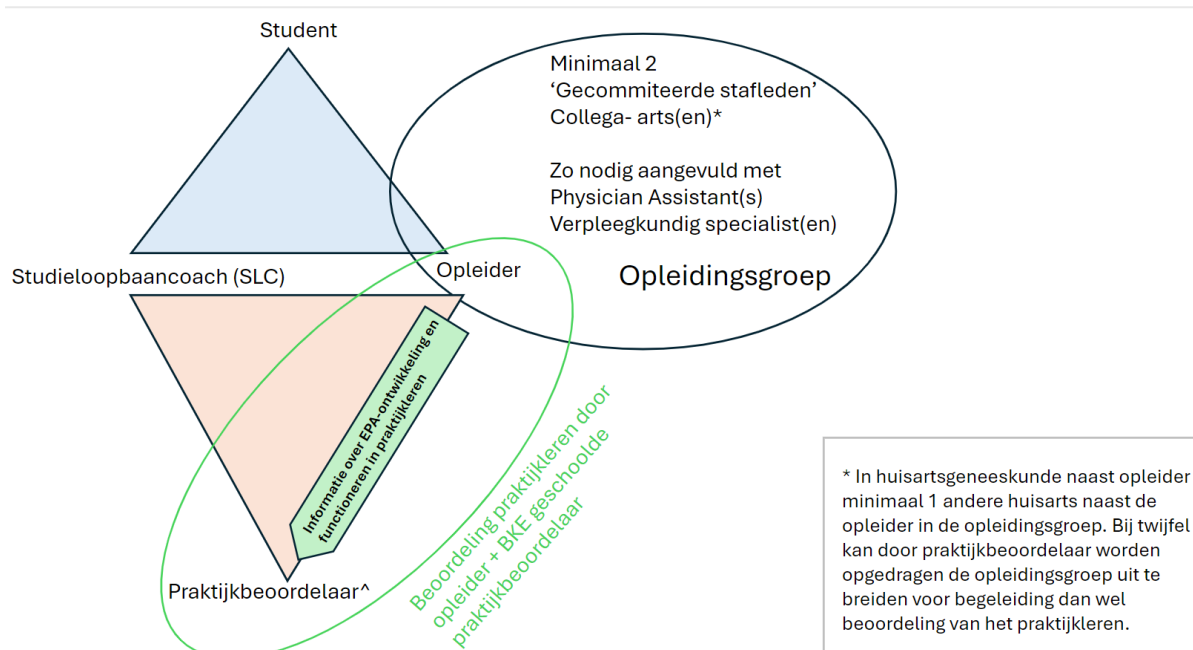
De kennistoetsen vinden plaats in de medische leerlijn om de brede medische kennis te kunnen toetsen. Binnen de wetenschappelijke leerlijn wordt de kennis getoetst door deze toe te passen in het maken van een kritische literatuurbeschuwing (CAT) en in het opstellen (onderzoeksvoorstel) en uitvoeren (masterthese) van een eigen onderzoek. Binnen de professionele leerlijn worden in diverse opdrachten beroepsproducten gemaakt. Bovendien wordt in vaardigheidstoetsen zowel de praktische klinische vaardigheden als een scenario-training getoetst.

Het afstuderen

Het afstuderen bestaat uit een portfolioassessment, waarin de student laat zien aan de competenties van alle (beroeps)rollen te voldoen en deze op masterniveau te beheersen (**tabel 1**). Dit gebeurt aan de hand van een schriftelijk portfoliodossier, gecombineerd met een mondeling competentiegericht interview.

4. Rollen, taken en verantwoordelijkheden

In onderstaande schematische weergave staan de rollen van student, studieloopbaancoach, opleider, opleidingsgroep en praktijkbeoordelaar weergegeven.

4.1 De student

De student is primair verantwoordelijk voor de eigen opleiding, die is gebaseerd op de principes van het volwassenonderwijs.

Gezien het karakter van de opleiding is het niet wenselijk om gedurende opleidingsdagen op vakantie te gaan. Het is hierbij van belang te realiseren dat de vakantieweken van de HR kunnen afwijken van de vakantieweken van de regio waar de student woont. Het is de eigen verantwoordelijkheid van de student om voorafgaand aan het plannen van eventuele vakanties te controleren op overlap met de vakantiedagen van de HR (zie [Jaarrooster - Hogeschool Rotterdam](#) op intranet pagina HINT). Op het moment dat er langere tijd een aantal lessen gemist wordt, is het lastig om dit effectief in te halen.

Bij ziekte, uitval of andere omstandigheden is de coach vanuit de opleiding de aangewezen persoon om samen met de student een passend (inhaal)studieprogramma te maken. De student maakt hiervoor in overleg met de coach een plan. Binnen de hogeschool Rotterdam is het decanaat beschikbaar bij vragen over o.a. dyslexie, studie-aanpassingen en onafhankelijk advies.

In het algemeen wordt van de student verwacht dat deze:

- op lesdagen op de HR aanwezig is (*lesdagen vallen contractueel gezien onder werktijd van de student PA*)
- het onderwijs voorbereidt en het actief volgt;
- doelen stelt en bereikt;
- zelfstudie en stages vormgeeft;
- op verschillende momenten gedurende het gehele leertraject vraagt om feedback, beoordelingen en evaluaties aan opleider en overige collega's;
- problemen in het leertraject bespreekbaar maakt met opleider en SLC;
- een open leerhouding heeft ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen en feedback.

Ten aanzien van het praktijkleren wordt er van de student verwacht dat deze:

- het leren in de praktijk laat plaatsvinden conform het praktijkleerplan;
- de eigen voortgang van het praktijkleren bewaakt en gericht acties onderneemt als de voortgang niet conform planning verloopt.
- de opleider en SLC op de hoogte houdt over de studievoortgang;

4.2 De opleider

Iedere student heeft een opleider die de student begeleidt gedurende de gehele opleiding. Dit is een medisch specialist, specialist ouderengeneeskunde, arts voor verstandelijk gehandicapten of huisarts op de eigen werkplek. De opleider heeft als taak om de student te ondersteunen en faciliteren in het leerproces. Ieder kwartaal wordt geadviseerd dat de student en opleider bij elkaar komen om de voortgang te bespreken en te documenteren (10-weeks gespreksformulier). De student beheert zelf de voortgang van praktijkleren in het leermanagementsysteem van de opleiding (Brightspace).

Van de opleider wordt verwacht dat deze:

- zicht heeft op de mogelijke invulling van de functie van PA op de afdeling;
- affiniteit heeft met het begeleiden van studenten;
- bereid is zorg te dragen dat de student wordt gefaciliteerd bij de zelfstandigheidsontwikkeling van het EPA-pakket en bijbehorende leerdoelen.
- Ruimte creëert in het rooster voor de student op stage te kunnen lopen en hierbij waar kan in faciliteert;
- aanwezig is bij de door de Hogeschool Rotterdam georganiseerde verplichte opleidersbijeenkomsten en intervisie.

Opleidertraining

De opleiding MPA wordt gefinancierd door de Ministeries van VWS en OCW en van daaruit is één van de voorwaarden dat de betrokken opleiders geschoold worden in didactische basisvaardigheden.

Deze training vindt plaats aan het begin van het eerste leerjaar. Deze training is verplicht, geaccrediteerd en wordt gratis aangeboden. Als onderdeel van de opleidertrainingen worden er ook

intervisie-en-kalibratie bijeenkomsten georganiseerd waar ruimte is voor uitwisselingen van ervaringen.

Het opleidingsprofiel van de opleider staat in bijlage 2.

4.3 De studieloopbaancoach

Vanuit de opleiding krijgt de student een studieloopbaancoach (SLC) toegewezen. De SLC fungeert als contactpersoon tussen de opleiding en de opleidingsplek van de student. Gedurende de gehele opleiding kan er contact worden opgenomen met de SLC. Tevens zijn er diverse formele begeleidingsmomenten; o.a. aan het einde van het eerste en tweede leerjaar. Bij problemen denkt de SLC mee over oplossingsmogelijkheden.

4.4 De opleiding

Het docententeam van de opleiding is verantwoordelijk voor de inhoud en de organisatie van het onderwijs. Het docententeam bestaat uit een twintigtal vaste docenten. Er is een diversiteit aan expertise, dat zorgt voor een goede borging van alle inhoud binnen de cursussen en de toetsing daarvan.

Naast de vaste docenten zijn er gastdocenten betrokken bij de opleiding. Op deze wijze wordt er vanuit actuele expertise kwalitatief hoogwaardig onderwijs verzorgd over elk onderwerp. Per semester (20 lesweken) wordt een onderwijsrooster bekend gemaakt, waardoor duidelijk wordt welke lessen wanneer gegeven worden.

De decaan van de hogeschool Rotterdam kan worden benaderd in geval van leer- of functie beperkende omstandigheden zoals dyslexie, ADHD, anderstaligheid of chronische ziekte. In dergelijke gevallen wordt studenten aangeraden kort na de aanvang van de studie contact op te nemen met de decaan om te laten beoordelen of student in aanmerking komt voor bijvoorbeeld extra toetstijd. Op die manier kan dit op tijd voor de eerste toets worden geregeld.

4.5 De opleidingsgroep

De opleidingsgroep bestaat uit **minimaal** twee gecommitteerde artsen, stafleden/ collega-artsen van de maatschap of (huisarts)praktijk die aan het einde van de opleiding een bekwaamverklaring afgeven ten aanzien van het EPA-pakket.

5. Algemene zaken

5.1 Instituut van gezondheidszorg IVG

De opleiding is ingebed in het instituut van gezondheidszorg (IVG). Deze bevindt zich op de locatie Rochussenstraat 198 in Rotterdam. Binnen het instituut wordt een groot aantal bachelor zorgopleidingen aangeboden evenals een aantal masteropleidingen.

In de Hogeschoolgids staat een uitvoerige beschrijving van de opleiding, rechten en plichten van opleiding en student, het opleidings- en examenreglement (OER), etc. Deze Hogeschoolgids is te vinden op www.hint.hr.nl.

Hint is het officiële intranet van de Hogeschool Rotterdam. Hierop kan de student veel algemene informatie vinden zoals over vakanties, betalen van collegegeld, openingstijden van de Hogeschool, de Hogeschool mail, Hogeschool nieuws, etc.

5.2 Toelating

Aangezien de opleiding bekostigd wordt door het ministerie van OCW en gesubsidieerd wordt door het ministerie van VWS worden er eisen gesteld aan de toelating van studenten tot de opleiding:

- een afgeronde HBO-bachelor in het domein van gezondheidszorg;
- geregistreerd in Wet BIG (indien mogelijk);
- minimaal twee jaar / 2000 uur relevante praktijkervaring op hbo-niveau in verzorgen, verplegen en/of behandelen van patiënten.
- beschikken over een opleidingsplaats als student PA in een instelling zoals ziekenhuis, verpleeghuis of huisartsenpraktijk met een eigen opleider;
- een aanstelling van minimaal 0,8 fte/32 uur per week;
- beheersing van de Nederlandse en Engelse taal om vakliteratuur te kunnen lezen.

Per leerjaar zijn er 60 gesubsidieerde opleidingsplekken beschikbaar. Het Studenten Service Centrum (SSC) verzorgt de inschrijving van elke student van de Hogeschool Rotterdam. De SSC neemt contact op nadat de inschrijving in studielink via studielink.nl is gedaan. **Voor 1 augustus 2025** dient een divers aantal documenten aangeleverd te worden.

Nadat de werkgever een plek heeft aangemeld via www.zorgmasters.nl, neemt de opleiding contact op met de werkgever met het verzoek de gegevens van de student aan te leveren. Verwacht wordt dat er een Curriculum Vitae (CV) aangeleverd wordt waarin in ieder geval zichtbaar is dat voldaan wordt aan de toelatingseisen. Dit dient aangeleverd te worden via de mail aan IVG-deeltijdstudies@hr.nl. De kandidaat-student wordt samen met de beoogd opleider verwacht bij één van de Kick-of / startbijeenkomsten welke gepland worden door opleiding. Er wordt een kennismakingsgesprek gevoerd met opleider, student en opleiding.

De toelatingsprocedure is afgerond wanneer:

- de opleiding verklaart dat de student voldoet aan alle toelatingseisen.
- de student de gevraagde documenten bij SSC heeft ingeleverd
- er door de student, de werkgever en de opleiding een leerarbeidsovereenkomst ondertekend is.

5.2 Examencommissie

De examencommissie toetst de gerealiseerde kwaliteit conform de Onderwijs- en Examenregeling. Zij stelt zich garant voor het niveau van de opleiding en de kwaliteit van de toets. De opleiding valt onder de toetsborgingscommissie MPA/MANP en valt onder de IVG-brede examencommissie.

Voor de volgende zaken kan er contact worden opgenomen met de examencommissie:

- bezwaar of vraag inzake het onderwijs of de tentaminering;

- verzoek om vrijstelling
- verzoek om aanpassing toets mogelijkheid (bijvoorbeeld extra/ vervroegde toetskansen);
- aanmelden voor getuigschrift/diploma.

De wijze van communicatie met de examencommissie met bijbehorende deadlines zijn na te lezen op HINT.

5.4 Onderwijs en Examen Regeling (OER)

De MPA valt onder de Onderwijs en Examenregeling voor bekostigde masteropleidingen. Deze is te vinden op HINT. Hierin staan de procedures en regelgeving beschreven rondom toetsing, herkansing, geldigheid van cijfers, etc.

5.5 Opleidingscommissie

De opleidingscommissie (OC) bestaat uit twee studenten en twee docenten. De commissie vergadert minimaal vijfmaal per jaar. Naast het adviseren over, en instemmen met het OER heeft de commissie een rol in het beoordelen van evaluatiegegevens en het adviseren over kwaliteit bevorderende maatregelen. In het 'reglement opleidingscommissies' (HR Reglement Opleidingscommissies) is uitgewerkt op welke punten een instemmingsrecht of adviesrecht geldt. De commissie zendt de adviezen aan de medezeggenschapsraad van het IVG.

5.6 Kosten en subsidieregeling

Elk jaar dient voor 1 augustus het wettelijke collegegeld betaald te worden. Het bedrag voor het collegegeld is exclusief kosten voor studieboeken. De verplichte studieboeken op de literatuurlijst bedragen ongeveer € 1.500,- per opleiding. Tevens wordt op de literatuurlijst een overzicht gegeven van aanbevolen boeken. Het is aan de student te beoordelen welke van deze aanbevolen boeken aangeschaft wordt, dit afhankelijk van het specialisme waarvoor deze wordt opgeleid en/ of eigen wensen qua verdere verdieping in specifieke onderwerpen.

De opleiding krijgt subsidie vanuit VWS voor deze opleiding. Deze subsidie wordt via de opleiding aan de werkgever verstrekt. De subsidie bestaat uit tegemoetkoming in de loonkosten en een vergoeding voor de opleider. Het maandbedrag voor de loon compensatie bedraagt € 1.964 (voor 30 maanden). Het bedrag voor de praktijkopleider bedraagt € 266,67 per maand (of € 3.200 op jaarbasis). De subsidies worden in december door VWS vastgesteld en zullen naar verwachting niet veranderen.

De opleiding vraagt de werkgever van de verkregen subsidie een eenmalige bijdrage van ongeveer € 1.100,- voor een eventuele buitenlandse studiereis te reserveren (in het kader van de cursus 'Internationalisering').

Vanuit de Hogeschool wordt de subsidie vanaf de start van de studie 30 maanden lang maandelijks overgemaakt. Echter, met de uitbetaling wordt pas gestart als de leerarbeidsovereenkomst ondertekend ingeleverd is en als VWS het bedrag heeft overgemaakt. Mocht de student tussentijds stoppen met de studie dan stopt ook de subsidie.

Mocht de student tijdelijk niet kunnen deelnemen aan de opleiding (bijvoorbeeld vanwege ziekte, zwangerschap of andere persoonlijke omstandigheden) wordt de opleiding niet stopgezet en ook de

maandelijks subsidieverstrekking aan de werkgever loopt door tot de maximale termijn van 30 maanden. De werkgever moet zelf de verkregen subsidiegelden opschorten naar de periode waarin de student wel weer aan de opleiding kan deelnemen.

Nominaal afstuderen betekent dat alle cursussen met goed gevolg zijn afgerond vóór 1 maart 2028. Mocht het afronden van alle onderdelen onverhoopt niet lukken voor 1 maart, dan wordt de leerarbeidsovereenkomst voor de periode 1 maart 2028 t/m 31 augustus 2028 stilzwijgend verlengd om de student in staat te stellen in die periode de studie af te ronden.

Voor de maanden van het laatste/derde studiejaar die niet worden benut kan restitutie collegegeld worden aangevraagd ([Uitschrijving & Restitutie | HINT](#)).

Is afstuderen in het laatste/derde studiejaar niet haalbaar, dan moet er een 'op maat traject' komen met een daarbij passende LAO. Dit zal gaan in samenspraak met de werkgever/opleider. Met elkaar bespreken we wat er nog moet gebeuren om de eindstreep te halen en die afspraken worden vastgelegd in een nieuwe LAO. Belangrijk hierbij te vermelden is dat de werkgever/instelling na 1 maart 2028 (30 maanden) geen subsidie (tegemoetkoming salariskosten en vergoeding begeleidingskosten) meer ontvangt.

Over de financiële consequenties, zoals het wel of niet vergoeden van de kosten voor de boeken en de studiereis en van het eventueel niet afronden van de studie binnen 2,5 jaar moeten de werkgever en de student zelf afspraken maken. Het is verstandig om deze afspraken schriftelijk vast te leggen.

6. Beroepsontwikkeling en belangenbehartiging

6.1 Physician Assistant: bevoegdheden en BIG-registratie

Tot het gebied van deskundigheid van de PA wordt gerekend het verrichten van handelingen op het deelgebied van de geneeskunst waarbinnen de PA is opgeleid. Deze handelingen omvatten het onderzoeken, behandelen en begeleiden van patiënten met veel voorkomende aandoeningen binnen een deelgebied van de geneeskunde. Na afstuderen is de PA in principe bevoegd voor de volgende voorbehouden handelingen:

- a. het verrichten van heilkundige handelingen;
- b. het verrichten van endoscopieën;
- c. het verrichten van katheterisaties;
- d. het geven van injecties;
- e. het verrichten van puncties;
- f. het verrichten van electieve cardioversie;
- g. het toepassen van defibrillatie;
- h. het voorschrijven van UR-geneesmiddelen volgens de Geneesmiddelenwet.

Deze bevoegdheden gelden uitsluitend voor zover het betreft:

1. handelingen die vallen binnen het deskundigheidsgebied van de PA;
2. handelingen van een beperkte complexiteit;

3. routinematige handelingen;
4. handelingen waarvan de risico's te overzien zijn;
5. handelingen die worden uitgeoefend volgens landelijke geldende richtlijnen, standaarden en daarvan afgeleide protocollen.

Sinds 1-9-2018 is de PA opgenomen in art 3 van de Wet BIG. Daarmee is de beroepenregulering ten aanzien van voorbehouden handelingen door de PA definitief geregeld. En uiteraard zal in alle gevallen gelden dat de PA die de voorbehouden handeling uitvoert ook bekwaam moet zijn voor deze handeling. De PA opent een DBC op eigen naam/AGB code.

Als een zorgverlener met meer dan één basisberoep is ingeschreven in het BIG-register, moet herregistratie per beroep worden aangevraagd. Voor elke aanvraag voor herregistratie van het basisberoep moet worden voldaan aan de gestelde eisen voor het specifieke beroep. Als er overlap is in het deskundigheidsgebied van twee beroepen, dan mogen gewerkte uren voor beide registraties meetellen. Voorwaarde hiervoor is dat de werkzaamheden in beide gevallen voldoen aan alle gestelde eisen voor herregistratie.

Wettelijk dient specifiek voor de PA de volgende zaken geregeld te worden. Om BIG geregistreerd PA te zijn en te blijven moet minimaal 8 uur per week als PA zijn gewerkt. Meer over deze eisen is te lezen op: <https://www.bigregister.nl/herregistratie/criteria-per-beroep/physician-assistant>

En om BIG geregistreerd verloskundige te zijn en te blijven moet minimaal 8 uur per week als verloskundige zijn gewerkt. Meer over deze eisen is te lezen op:

<https://www.bigregister.nl/herregistratie/criteria-per-beroep/verloskundige/>

6.2 Praktische invulling werkzaamheden tijdens en na de opleiding

De werkzaamheden van de masteropgeleide PA lopen uiteen van geneeskundige basistaken tot medisch specialistische taken betreffende anamnese, onderzoek en behandeling binnen het eigen deelgebied. De PA werkt ook mee aan onderwijs, onderzoek en de organisatie van de zorg. De bevoegdheid van de PA kan door de instelling voor een deel zelf afgebakend worden op basis van de eigen visie op dit gebied, de aanwijzingen van de superviserend specialist en de bekwaamheid en ervaring van de PA. Op het afgesproken werkterrein behandelt de PA zelfstandig en onder eigen verantwoordelijkheid de patiënten.

6.3 Beroepsvereniging NAPA en kwaliteitsregister

De Nederlandse Associatie Physician Assistants (NAPA) is een beroepsvereniging specifiek voor de Nederlandse Physician Assistant. Deze organisatie behartigt belangen op landelijk niveau en heeft een kwaliteitsregister. Lidmaatschap is aan te raden om zo voldoende geïnformeerd te zijn over de kwaliteitskaders van de registraties van het beroep PA (zie: [Lid worden - NAPA](#)).

Per vakgebied zijn er diverse vakgroepen actief. Zij zetten zich in om per vakgebied bijscholingen, herregistratie en belangen te behartigen.

De NAPA voert een kwaliteitsregister voor PA's, zoals ook de paramedici (logopedist, orthoptist, enz.) dat kennen. Dit kwaliteitsregister is het enige officieel erkend register voor PA's die voorbehouden

handelingen willen verrichten. Om in aanmerking te komen voor herregistratie na 5 jaar moet minimaal 8 uur per week gewerkt zijn als PA. Voor meer informatie zie:

<http://www.napa.nl/kennisbank/kwaliteitsregister/eerste-registratie/>

Bijlagen

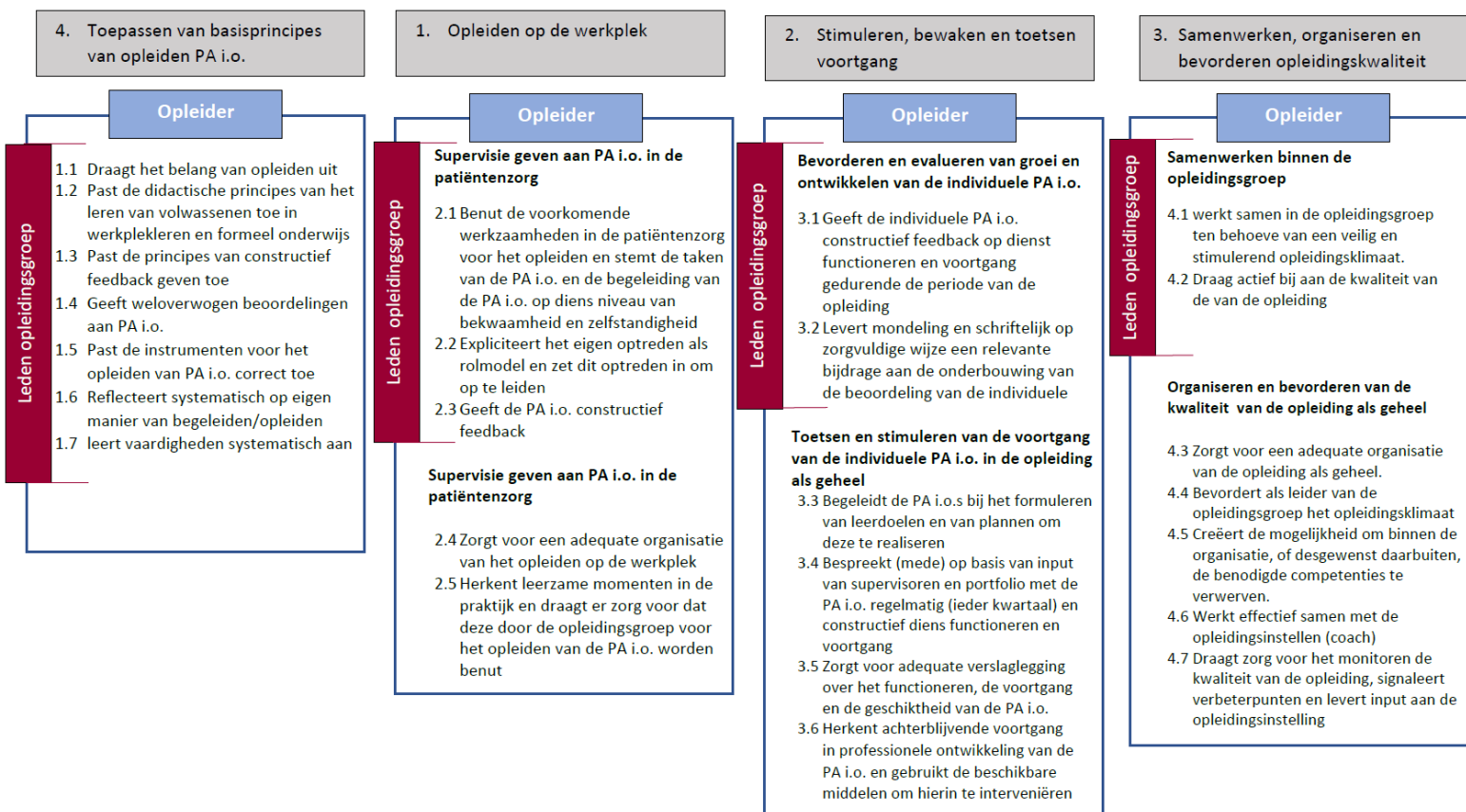
1. Schematisch overzicht Onderwijs

Onderwijs wordt vastgesteld per leerjaar en kan worden geactualiseerd en aangepast.

Cursusjaar semester	Jaar 1		Jaar 2		Jaar 3
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1
Praktijkleren	Praktijkleerplan [2] Werkplekleren jaar 1 [18] Stages jaar 1 [8]		Werkplekleren jaar 2 [16] Stages jaar 2 [13]		Werkplekleren jaar 3 [10]
	Internationalisering [2]				
Medisch	Introductie klinisch redeneren Inleiding FT en Lab Thorax Abdomen [6]	Interne geneeskunde Chirurgie Acute geneeskunde Radiologie [7]	Chronische/immuun gemedieerde ziekten Oog, hersenen en Psyche Microbiologie [6]	Gynaecologie Kindergeneeskunde Ouderengeneeskunde Oncologie Levens einde [6]	[6]
	Practicum klinische vaardigheden (PKV) [4]				
Wetenschap	Critical Appraisal of a Topic (CAT) [5]	Onderzoeksvoorstel [6]	Masterthese [12]		
Professioneel	Professioneel 1 [4] leefstijl		Professioneel 2: keuze [5]		Professioneel 3 [4] Professionele identiteit
				Interprofessionele teamtraining [2]	Portfolioassessment afstuderen [8]

2. Schematisch overzicht competentieprofiel opleider PA-opleiding

Competentieprofiel opleider PA-opleiding

Afgeleid van competentieprofiel opleider opgesteld door KNMG voor specialistenopleiding KNMG - https://www.medischevervolgopleidingen.nl/sites/default/files/paragraph_files/competentieprofiel_van_de_opleider_en_leden_van_de_opleidingsgroep.pdf